

Jēkabpils Vēstnesis

№ 3.

Iznāk ceturtdienās.

22. Janvāri, 1942. g.

Gen. O. Dankers.

Kas ir Tautas palīdzība

Boļševiku terors un kaņš nesīs postu un trūkumu Latvijas ģenerālapgabala iedzīvotāju lielai daļai. Vajadzīga visu iedzīvotāju nopietna palīdzība, lai šo postu un trūkumu novērstu, sagādājot visiem trūkcietējiem viņu dzīvei nepieciešamo. Šo mērķu sasniegšanai nodibināta organizācija Tautas palīdzība, kuŗas darbība aptver visu ģenerālapgabalu.

Tie ir oficiāli vārdi, ar kuŗiem Tautas palīdzība pati motivē savu nepieciešamību un reizē ar to 1941. gada 30. oktobrī sāk darbību, iepriekš saņēmusi Latvijas ģenerālkomisāra Drechler'a apstiprinājumu un svētību, — tiešām svētību, jo Tautas palīdzības tapšana ģenerālkomisāra parādīja daudz ierosmes, intereses un pretimnākšanas, un šīs organizācijas atklāšanas aktā Latviešu biedrībā, Rīgā, pasludināja klātesošiem, ka ņem Tautas palīdzību savā personīgā aizbildniecībā.

Skopie vārdi, ar kuŗiem Tautas palīdzība raksturo savus mērķus un darbību, slēpj sevī ļoti dziļu un vispusīgu saturu: bez lieka atgādinājuma mums visiem stāv acu priekšā mūsu tautai boļševiku laikā nodarītais posts un kaŗa zaudējumi, un tāpat mums visiem ir skaidrs, ka cietušajiem jāpalīdz — un jāpalīdz tā, lai mūsu zeme pēc iespējas drīz atveseļotos un būtu spējīga visā pilnībā visiem spēkiem piedalīties mūsu jaunās dzīves veidošanā. Un sevišķi nepieciešami tas ir tagad, kad Vācija vada visu Eiropu kaŗā pret mūsu visu nīkano ienaidnieku — boļševismu.

Bet bez šī labdarības mērķa Tautas palīdzībai ir arī cits uzdevums, kas izriet no pirmā. Aicinādama talkā katru sirds apziņīgu, krietnu latvieti, Tautas palīdzība vēic visu laiku vislielāko uzdevumu — tā vieno tautu vienā lielā kopējā saimē, lielam kopējam darbam, un tā varam sacīt, ka Tautas palīdzībai ir divi mērķi — palīdzēt un vienot. Šo uzdevumu svarīgumu mēs nevaram vien pieteikties novērtēt. Vienība vienmēr bijusi visu tautu stiprākais balsts un spēks gan baltās, gan nebaltās dienās, un sevišķi nebaltās, kuŗas sekas arī mēs pašreiz pārdzīvojam. Un tā draudzība, tā vienība, kas dzimusi grūtos laikos, vienmēr ir droša un paliekoša.

Kādā veidā Tautas palīdzība veiks šos savus uzdevumus?

Vispirms šeit svarīga loma piekrīt darba organizācijai un kompetencu iedalīšanai.

Atbilstoši Latvijas ģenerālapgabala iedalījumam, Tautas palīdzības darbība iedalīta pa apgabaliem, pilsētu un lauku apriņķiem un iecirkņiem. Iedalīti apgabali: Rīgas pilsētas, Rīgas apriņķa, Zemgales, Kurzemes, Vidzemes un Latgales apgabals. Apgabali savukārt iedalīti pilsētu un lauku apriņķos. Katra pilsēta ir apriņķis un katrs lauku apriņķis pēc līdzšinējā administratīvā iedalījuma ir arī Tautas palīdzības apriņķis. Apriņķi iedalīti iecirkņos, pie kam pilsētu apriņķi iedalīti tik daudz iecirkņos, cik tas vajadzīgs Tautas palīdzības darba veikšanai, bet lauku apriņķi tik daudz iecirkņos, cik

katrā apriņķī pagastu.

Katrā apgabalā Tautas palīdzības darbu vada Tautas palīdzības priekšnieka iecelts apgabala priekšnieks; katrā pilsētas un lauku apriņķī — Tautas palīdzības priekšnieka iecelts apriņķa priekšnieks, bet katrā iecirknī — attiecīgs pilsētas vai lauku Tautas palīdzības apriņķa priekšnieks.

Tautas palīdzības darba veikšanai katrs apgabala, apriņķa un iecirkņa priekšnieks aicina galvenos līdzstrādniekus, kuŗi ir viņa tiešie padomdevēji visos svarīgos jautājumos, kā arī līdzdarbnieki dažādiem un uzdevumiem.

Šis sadalījums tver Tautas palīdzības uzbūvi vispārējos vilcienos pēc apgabaliem, bet bez tam tās organizācija sadalās vēl atsevišķās sekcijās, kam katrai sava kompetence.

Tautas palīdzība spraudusi sev par mērķi nākt talkā postā nokļuvušajiem tautiešiem. Tā tad, kopā savelkot, visa darbība pirmām un galvenām kārtām, izpaužas trūkcietēju apgādē ar

uzturvielām, apģērbu, apaviem, veļu, piemērotiem dzīvokļiem un citiem pirmās nepieciešamības priekšmetiem. Bez tam visas rūpes veltītas arī kaŗa invalīdu un kaŗā cietušo, kā arī kritušo piederīgo pabalstīšanai, slimo kopšanai un ārstēšanai, bērnu aizgādībai, kā arī siltu apģērbu un dāvanu sagatavošanai kaŗavīriem.

Līdzekļus šim darbam Tautas palīdzība iegūst, sarīkojot ziedojumu vākšanas, priekšlasījumus, koncertus, labdarības vakarus u. t. t., pie kam šai virzienā nākotnē vēl iespējams un paredzēts līdzekļu vākšanas darbu paplašināt.

Tautas palīdzība ir plašākā un vispusīgākā šāda rakstura organizācija, kāda vien jebkad mūsu zemē pastāvējusi. Tas vispirms izriet ne tikai no viņas augstāk aprādītājiem mērķiem un uzdevumiem, kas ir visaptveroši, bet arī no Tautas palīdzības mantiskajām tiesībām, kādas tai pastāv attiecībā uz bijušo Latvijas Sarkano Krustu un Latvijas bērnu draugu biedrību un īpašumiem, kādi pārgājuši tās valdījumā no Latvijas bērnu palīdzības biedrības, Rīgas latviešu labdarības biedrības, Veselības veicināšanas biedrības un Latvijas sieviešu palīdzības korpusa.

Viss šeit sacītais liek nojaust, kaut arī aptuveni, to grandiozo darbu, uzdevumus un mērķus, kādus spraudusi sev Tautas palīdzība. Tādēļ lielajā talkā, kas ar šīs organizācijas nodibināšanos sākusies visā mūsu zemē un pēc pirmajam ziedojumu vākšanām devusi jo kuplus panākumus, aicināti visi, it visi, kam vien kāda iespēja.

Lai veicinātu pēc iespējas plašu līdzdalību, noteikts, ka par Tautas palīdzības locekļiem var būt abu dzimumu personas, ne jaunākas par 18 gadiem. Nemot vērā speciālo mērķi, kādu Tautas palīdzība sev spraudusi, tās locekļi nes cildenu talcnieku vārdu, un tas arī vispilnīgāk izsaka viņu darbības raksturu: tā ir talka, palīdzības darbs, kas neprasa, kas man par to būs.

Tāda lai ir visa mūsu pieeja šim plašajam pasākumam, kuŗa mērķis ir pašizliedzīga kalpošana savai tautai, savam iekšējam stiprumam un vienībai. Tas ir skaistākais un lielākais uzdevums, kādu vien šai laikā varam sev spraut. Būsim lepnī uz to, ka mums ir spēja un griba uz to un apliecināsim, ka neesam aizmirsuši savus senseņos tēvu tikumus un būsim visi vienoti ar savu tautu.

Paziņojumi

1) Saskaņā ar Ģenerālkomisāra 1941. g. 16. decembra rīkojumu par novietošanu darbā (izsludināts 1942. g. 3. janv. laikrakstā „Tēviņa”) strādniekus, darbiniekus, praktikantus, mācekļus u. t. t. var pieņemt darbā tikai tad, kad tos ir norīkojis Apgabala komisārs resp. Darba pārvalde. Tāda piekrišana nepieciešama arī darbinieku pārvietošanas gadījumos. Darba attiecības var vienpusīgi uzteikt tikai tadā gadījumā, kad iepriekš izprasīta un saņemta Darba pārvaldes piekrišana.

Laiņi lūdzu visus Jēkabpils un Ilūkstes apriņķu darba devējus un darba ņēmējus stingri ievērot šo Ģenerālkomisāra rīkojumu. Ja piekrišana nebūs iepriekš izprasīta, darba devējiem jārēķinās ar to, ka Darba pārvalde var arī nepieņemt izraudzītā darbinieka nodarbināšanu. Vēlams būtu, lai darba devēji, pirms tie izvēlas kādu darbinieku, sazinātos ar Darba pārvaldi, vai tur nebūtu jau piemērotas kandidāts, jo darba pārvaldei labāki zināms, kam darbs vairāk nepieciešams.

Reizē ar šo atļaujos aizrādīt, ka Darba pārvaldes ir Lielvācijas iestādes, kādēļ visa darbvedība un sarakste notiek tikai vācu valodā. Saskaņā ar Austrumu apgabalu valsts komisāra 1941. g. 18. aug. rīkojumu visiem iesniegumiem Darba pārvaldei jābūt rakstītiem vai nu vācu un latviešu valodās, vai arī tikai vācu valodā. Laiņi lūdzu stingri ievērot šo valsts komisāra rīkojumu (sevišķi valsts un pašvaldību iestādēm), pretējā gadījumā, uz valsts komisāra norādījuma pamata, esmu spiests visus latviešu valodā rakstītos iesniegumus nosūtīt atpakaļ neizpildītus, ar lūgumu iesniegt tos no jauna vācu valodā.

2) Uzaicinu visus bezdarbniekus ierasties Jēkabpils darba pārvaldes kancelejā darb dienās no pulkst. 8 līdz 12 saņemt bezdarbnieku pieteikuma kartiņas. Kas turpmāk pie pārbaudes nevarēs uzrādīt darba vietas apliecību par nodarbinātību vai bezdarbnieka pieteikuma kartiņu, tiks saukts pie likumīgās atbildības un attiecīgi sodīts.

3) Bez tam lūdzu steidzami pieteikties autovadītājus, kuŗi vēlētos iemācīties braukt ar gāzģeneratoriem.

Var arī pieteikties līdzbraucēji, kam ir drusku zināšanas auto vadīšanā. Pēc apmācības darbs garantēts.

A. Tints,
Darba pārvaldes Jēkabpils nodaļas vadītājs.

Dzīva atsaucība darba dienestam

Pieteikšanās darba dienestam Jēkabpils apriņķī atradusi dzīvu atbalsi — ik dienas jaunekļi ierodas pie apriņķa priekšnieka un izsaka vēlēšanos sastāvēt darba dienesta locekļu saimē.

Kā pirmie pieteikušies: Jānis Druvenieks no Saukas Lejasdeģiem, Evalds Liepnieks — Viesītes stac. Saliomons Alksnis, Vīpes Laiviņiem, Alfrēds Bērziņš Krustpils Kaķīšiem, Valfrīds Reinsons Viesītes, Biržu ielas 8, Pēteris Kusinš Zasas Andžaniem, Jānis Pētersons Krustpils Sīkstuljiem, Jānis Jansons Zasas Vaičūkiem, Jānis Ozols Ābeļu Palmām, Kārlis Čaklis Ābeļu Piekalnēm, Ārvalds Vidušs Ābeļu Mežauzāņiem, Jānis Jansons Pļaviņu Imantām, Izidors Kūka Zasas Bērzzemniekiem, Alb. Glāznieks-Upītis Aiviekstes Vestniekiem, Antons Berezovskis Medņu Antužiem, Adams Sokolovskis Ābeļu Reijiem, Arturs Redlichs Seces Daugaviešiem, Jānis Lasumslasmanis — turpat, Ernests Pū-

pols Ābeļu Birzēm, Rob. Rūgums Biržu Jaunsilārēm, Paulis Seļeps Saukas Rātniekiem.

Viņiem ik dienas seko citi, kas

gaida aprīļa mēnesi, lai uzņemtos pienākumu, kas viņus sagatavos jaunās Eiropas darbam un dzīvei.

Jaunekļi, kas dzimuši 1920.—1922. g.

Valsts darba dienests pieņem brīvprātīgos no Austrumu apgabala!

Darba dienests ir goda dienests! Arī Jūs varat pildīt goda pilno uzdevumu — dienēt vienu gadu Vācijā, Valsts darba dienesta rindās un ietērpā. Pieteicieties personīgi kā brīvprātīgie laikā no 1942. g. 10. janv. līdz 1942. g. 31. janv. pie apgabalu komisāriem. Jūsu pieņemšana Valsts darba dienestā, tad var notikt 1942. g. aprīlī.

Laikā no 1942. gada 10.—31. janvārim ik dienas pie apgabala komisāra Jelgavā no pl. 9—13 un pl. 15—18 pieņem pieteikumus valsts darba dienestam.

Pieteikties var gada gājumi no 1920.—1922. gadam. Iesaukšana notiks 1942. gada aprīlī. Solījuma zīmes un pieteikumu formulāri tiek izsniegti un savukārt personīgi jāiesniedz apgabala komisāriem.

Ārpus Jelgavas, apriņķa vecākie pieņem pieteikumus, kuŗus nodos apgabala komisāram.

Jaunie vīri: Darba dienests ir goda dienests un visās nācijās skolai!

Trakumsērgas apdraudētie pagasti un pilsētas Jēkabpils apriņķī

Jēkabpils apriņķa priekšnieks izsludina par trakumsērgas apdraudētiem sekošus Jēkabpils apriņķa pagastus un pilsētas:

Krustpils, Medņu, Vīpes, Aiviekstes, Pļaviņu, Ābeļu, Sēlpils, Biržu, Viesītes, Saukas, Rītes, Seces un Dignājas pagastus; Jēkabpils, Krustpils, Pļaviņu, Goštiņu un Viesītes pilsētas.

Reizē ar šo tiek atgādināts, ka visiem vecākiem par 3 mēnešiem suņiem, jābūt kakla saitei ar īpašnieka vārdu un uzvārdu vai

pagasta resp. pilsētas reģistrācijas numuru — skaidri saskatāmā veidā.

Aiviekstes spēkstacija

un tās darbinieki armijas vajadzībām caur Kalsnavas pagasta valdīt ir nodevuši šādus ziemeļi nepieciešamus materiālus: 2 gab. vilnas segas, 1 kažoka segu, 1 pāri tūbas zābaku, 2 gab. kažoka ādas, 6 pārus cimdu, 2 pārus zeķu, 1 ziemas ādas cepuri. Līdz tam tie darbinieki, kam nav

bijis gaudā ko ziedot, atbrīvotājiem no komunistu jūga ziedojusi naudā RM 135,—. Visos ir tikai viena doma: kaut mūsu sargātājiem būtu silti, būtu patkami savā sargpostenī.

Rikojumi un paziņojumi

Jēkabpils pilsētas iedzīvotājiem turpmāk malka mežniecības kuŗatuvē saņemama tikai ar ikreizēju pilsētas valdes atļauju. Pie kam tiesības uz malku ir vienīgi tām ģimenēm, kuŗām ir mazāk par 3 steriem malkas, vai tās nav nemaz. Vajadzība pēc malkas pie-teicama pilsētas valdei nedēļu

iepriekš, reģistrējoties kancelejā, darba laikā.

Pamatojoties uz SS- un policijas apgabala vadītāja norādījumu par aptumšošanas akciju pilnīgu izveidošanu, daru zināmu pilsētas iedzīvotājiem, ka sevišķi stingri jāievēro līdzšinējie aptumšošanas noteikumi.

Nekavējoties jānovērš tie trūkumi, kas cēlušies vasaras mēnešos mazāk stingras noteikumu ievērošanas dēļ. Aptumšošanas ierīces ir jāpārbauda un esošie trūkumi nekavējoties jānovērš. Sevišķa vērība jāpiegriež logu un viņu malu aptumšošanai. Sakarā ar materiālu taupību, bojājumi jānovērš ar labojumiem, nevis jā-

Darba dienests - goda dienests!

cenšas iegādāties pilnīgi jaunus aptumšošanas piederumus. Ja tie tomēr ir pilnīgi nolietoti un ar tiem nav vairs iespējams panākt pilnīgu gaismas aizsegšanu, tie, saskaņā ar noteikumiem, iegādājami no jauna. Tāpat arī gaisa aizsardzības zignāllampas un zilās kvēllampas no jauna jāpārbauda un jāsavēd kārtībā, kā to paredz priekšstatī. Ar visiem aptumšošanas piederumiem jāpieņem saudzīgi un rupīgi. Bez tam jāpanāk, ka aptumšošanā tiek ievēroti arī attiecīgais laiks — no saules noiešanas līdz saules uzlēkšanai.

Paziņoju, ka lauksaimniecības rakstura saimniecību īpašnieki varēs saņemt vēl tekošā gadā ēku neatliekamajiem remontiem nelielos daudzumos būvkokus, augoša veidā par RM 7—8 cietmetri. Nemot vērā to, ka koki izpērkami līdz š. g. 15. februārim, lūgumi jāiesniedz pilsētas valdei līdz 1. februārim, lai līdz noteiktam datumam varētu lūgumus izlemt un būvkoju pieprasījumus iesniegt attiecīgai mežniecībai.

Jēkabpilī.

K. Grabovskis,
pilsētas vecākais.

Veicina sportu

Krustpils pilsētas priekšā tautas palīdzība savu talcnieku patīkamai brīvā laika pavadīšanai un atpūtai ir noorganizējusi vairākas basketbola komandas. Ir paredzēts februārī mēnesī noorganizēt basketbola zibētūrnīru kur Krustpils basketbolisti demonstrēs atklāšanai savas spējas un sasniegumus.

Talcinieku rīcībā ir arī novuss, galda teniss un šahs pie kuriem var aizvadīt patīkami un lietiski daudzās no brīvajām stundām.

Informēšanas par minētiem sporta pasākumiem un jaunu talcnieku pieteikšanās Krustpils pilsētas atjaunošanas fondā pie Lāča darba laikā.

Gūstekņu slēpējus un baumu izplatītājus sodīs pēc kara laika likumiem

Pēdējā laikā drošības policijas darbinieki apcietinājuši vairākas personas, kas slēpušas savos dzīvokļos kara gūstekņus un apgādājušas tos ar pārtiku. Tāpat apcietināti arī vairāki baumu izplatītāji, kuņģi vērsušies pret pastāvošo iekārtu. Attiecīgās iestādes norāda, ka visus vainīgos sagaida bargs sods pēc kara laika likumiem.

A. Vitols

Liesmu varā

(2. turpinājums).

— Ne, nē, man bail jūs atstāt. Ir arī vakars. Nāciet, rītu agri jāceļas. Plausim āboliņu. Es tā gribu redzēt, kā jūs pļaujāt. Ha-ha-ha? Viņa mēģināja vērst Selgas domas citā virzienā un likās neparasti jautra un laipna. Pat pārāk laipna. Beidzot Selga paklausīja. Lēni viņi soļoja māju. Pie šķūņa durvīm viņš palika stāvēt.

— Ar labu nakti!

— Bet vakariņās? Izbrīnījies jautāja Ilma, un uz istabas sliekšņa parādījās Millija, aicinādama:

— Grāf, netaisiet nu jokus, nāciet ēst! Rīt agri sāksim pļaut.

— Pateicos! Sovakar gan neiešu. Ar labu nakti. Modiniet mani no rīta, — un viņš pazuda āķūņa tumsā.

Karš... Mocekļi... Ilma... Smagu domu haoss un gaņas bezmiega stundas.

3.

Agri no rīta Jānis bija klāt. Neliels, plecīgs, saulē nodedzis lauku puisis, zilām, drošām acīm vara brūnā sejā. Jau pirmajā mirklī Selga pret šo cilvēku sajūta cieņu un draudzību. Izasinājis pēc kārtas visu plāvēju izkap-

Kas jāzina pensionāriem

Tautas labklājības galvenā direkcija ar 1941. g. 17. nov. instrukciju noteikusi sekošu kārtību par pensiju un pabalstu izmaksām:

1) Visiem bij. pensionāriem, kuņģi saņema pensiju pirms 1940. g. 1. decembra uz Latvijas agrārāko pensiju likumu vai pilsētu pensiju kasu statutu pamata (ņemot Nelaiemes gadījumu apdroš. pārvaldes maksātās pensijas), sākot ar 1941. g. 1. sept. ir tiesība saņemt ik mēnesi pabalstu šekojošos apmēros: pensionāriem, kas saņēma pensiju līdz Ls 100 — RM 15, kas saņēma no Ls 100 līdz Ls 200, saņems RM 25 un kas saņēma vairāk par Ls 200, saņems RM 40 mēnesī.

Sai punktā minēto pensionāru nāves gadījumā uz pabalstu ir tiesība viņu apgādībā bijušiem: tēvam, mātei, sievai un bērniem līdz 16 g. vecumam, bet ja mācās skolā līdz pilnīgiem 18 g. Sieva un vecāki katrs saņem 50 proc. no paša pensionāra pabalsta, bet katrs bērns 20 proc., pie kam ģimenes locekļu pabalsta kopsoma nevar pārsniegt paša pensionāra saņemto pabalsta summu. Šo pabalstu piešķiršanu un izmaksu kārtu Tautas labklājības galvenā direkcija.

2) Kara invalīdiem un viņiem pielīdzinātām personām, kuņģi līdz 1940. g. 1. dec. saņēma pensiju pēc Latvijas agrārāko likuma par cietušo karavīru un viņu ģimenes locekļu pensijām, turpmāk, skatot ar 1941. g. 1. sept., pensiju maksās sekoši: 1) ja invalīda darba spēja zaudēta ne mazāk par 66 proc. — RM 15 mēnesī, un 2) ja darba spēja zaudēta tādā apmērā, ka invalīdam vajadzīga pastāvīga apkopšana — RM 20 mēn., par ko jāiesniedz pierādījumus. Kara invalīdiem, kam darba spēja zaudēta mazāk par 66 proc. saskaņā ar agrākā komisijas aktiem, pensiju pagaidām nemaksā.

Trūcīgiem kara invalīdiem un viņiem pielīdzinātām personām bez tam ir tiesība saņemt vēl par katru bērnu līdz 16 g., bet ja apmeklē skolu līdz 18 g. 20 proc. no viņiem piešķirtās pensijas, bet bērnu pensijas kopsoma nevar pārsniegt paša invalīda pensiju.

Kritušā vai mirušā karavīra, kā arī mirušā kara invalīda ģimenes locekļiem; tēvam, mātei, sievai un bērniem līdz attiecīgam

vecumam, trūcības gadījumā, ir tiesība saņemt pensiju šādā apmērā: sievai un katram no vecākiem RM 10 mēn., bet katram bērnam RM 4 mēn. Visu ģimenes locekļu pensijas kopsoma nevar pārsniegt RM 20 mēn. Šo pensiju piešķiršanu un izmaksu kārtu Tautas labklājības galvenā direkcija.

3) 1. un 2. punktā minēto pensiju un pabalstu pieprasīšanā jāievēro sekoša kārtība: Pensionāriem, vai mirušo pens. ģimenes locekļiem, kas saņēma pensiju pēc agrākā Latvijas pensiju likuma vai pilsētu kasu statūtiem, tāpat kara invalīdiem, ja viņu darba spējas zaudētas vairāk par 66 proc. un mirušo kara invalīdu ģimenes locekļiem, lūgumi pēc pensijas un pabalsta jāiesniedz tieši Tautas labklājības galvenai direkcijai Rīgā, Adolfa Hitlera ielā 24. Lūgumā jāuzrāda lūdzēja uzvārds, vārds, dzimšanas gads,

Darba līgumu laužējus sodīs

Attiecīgajiem apgabalu komisāriem — Darba pārvaldēm — kā arī ģenerālkomisāram Rīgā arvien lielāka skaitā ienāk sūdzību raksti par to, ka dažu arodu strādnieki, gan vīrieši, gan sievietes, atstāj darbu, neievērojot ne līgumā paredzēto, ne likumīgo uzteikuma termiņu. Tas rada dažādas grūtības un bieži vien arī jūtamas zaudējumus, jo piemērotu darbinieku aizgājušā vietā ne vienmēr var īsā laikā dabūt un apmācīt. Lai radītu skaidras tiesiskās attiecības, ģenerālkomisārs Rīgā savā 1941. g. 16. dec. rīkojumā noteicis, ka darba un dienesta attiecības vispār likumīgi izbeigt resp. uzteikt var tikai tad, ja pirms uzteikuma izteikšanas saņemta darba vietai attiecīgā apgabala komisāra — Darba pārvaldes — piekrišana. Ir iemesis šo noteikumu vēlreiz sevišķi uzsvērt, jo līgumu laužējus vai arī tos, kas minēto rīkojumu neievēros, paredzēts sodīt.

dzīves vieta, kādu pensiju, par kādu dienestu un cik lielu summu agrāk mēnesī saņēmis, kad bolševiki pārtraukuši pensijas izmaksu, vai patlaban saņem vai neņem pensiju pēc bolševiku izdotā lieluma. Ja tagad pensiju saņem, uzrādīt, no kā un kādu summu. Norādīt pasta iestādi, caur kuņģi turpmāk pensiju vēlas saņemt. Jā iespējams, lūgumam pievienojams kāds no pensijas izsūtīšanas pasta taloniem. Par bērniem, kam lūdz pensiju, pievienojamas apliecības par vecumu un skolas apmeklēšanu, ja bērns vecāks par 16 g., bet kara cietušo ģimenes locekļiem arī pašvaldības izdotu apliecību par viņu materiāliem apstākļiem. Janorāda, kādā Sociālās nodr. nodaļā pensijas lieta tagad atrodas un ja zināms, arī pensijas lietas numuru.

(Turpmāk beigs).

Vajadzētu būt pašam par sevi saprotamam, ka uzskaitais darbs kārtīgi jāizpilda, un ka atstāt to var tikai tad, kad panākta daiba attiecību likumīga izbeigšana. Kas to pārkāpj, kaitē visparībai. Tādēļ jāreķinās ar to, ka iestādes, kas rūpējas par vispārējo labklājību, pārkāpējus attiecīgi sodīs. Šādu rīcību prasa kara apstākļu radītās grūtības un sašprindzinātais darba spēka novietošanas stāvoklis.

Jireģistrējas smagatletiem

Fiziskās kultūras un sporta pārvaldes Smagatletikas savienība uzaicina reģistrēties visus smagatletus — grieķu-romiešu cīņa, boksa un svaru celšanā. Smagatletus, kas reģistrēti kādā biedrībā pieteic attiecīgā sporta biedrībā, bet tie smagatleti, kas vēl nesastāv nevienā sporta biedrībā, pieteicas paši. Reģistrēšanās (rakstiski vai personīgi) izdarāma

Paziņoju, ka uz publikas vēlēšanas tiks atkārtots

Princese Gundega un karālis Brusubārda

Izrādes uzvedums, 1942. g. 31. JANVĀRĪ plkst. 19 Jēkabpilī. Ielauj sarīkojumu un c. Jēkabpils Tautas palīdzības dramatiskās kopas izpildījumā. Andr. Pormaļa dekorācijas. Ed. Ceļmiņa režija.

Billetes ar 26. janvāri dabūjamas M. Kiveltiņa dzīves veikalā.

Tautas palīdzības Jēkabpils pils. aprīķa PRIEKŠNIEKS.

tis, viņš pirmais stājās pie ziedošā āboliņa lauka. Izkaptis viņa brūnā, muskuļainās rokās šūpojās tik viegli it kā gaisā un plata rasaina vāla palika aiz viņa soļiem.

Jānim sekoja Palma, pati saimniece un pēdīgi Selga. Vairākus gadus Selga nebija pļāvis, tāpēc labi augušā āboliņa lauka malā nejutās visai drošs. Jānis ar Palmu jau bija krievnā gabalā, kamēr Selga tikai ar pūlēm turējās līdzī vecajai saimniecei. Vēdrē sakritušais āboliņš nepadevās. Izkaptis daudzās reizes cirtās akmeņainā zemē un kļuva ātri neasa, vai arī aizslēdēja pāri, neskatot nošķiebtos āboliņa stiebrus.

Pēc pāris vāļām Selga bija slapjš kā izpeldināts. Nežēlīgi slāpa un gribējās atpūsties. Bet Jānim, kā likās, atpūta nebija ne prātā. It kā rotājādams, bez steigas viņš cilāja izkapti un soli soli tam sekoja neatlaidīgā Palma, kaut gan pār viņas platu seju rīteņa lielas sviedru lāses.

Nedrīkstēja pagurt, varbūt pa istabas logu skatījās Ilma. Pagājušā bezmiega naktī Selga bija nācis pie atziņas, ka Ilma tām patīk. Likās pat, ka šis tikko pamanītās jūtas bija vēl kas vairāk. Varbūt tagad Ilma, Erna un Millija, laiku pa laikam novēroja pļāvējus. Katrā ziņā bija jāsaņem un jāiztur līdz galam.

Līdz brokastīm iesāktais gabals

bija pabeigts. Nolēma vairāk nepļaut, lai jau ar pirmo dienu pilsētniekiem nezustu darba prieks.

Jānis un Millija pēcpusdienā ara kartupeļus, bet pārējie gozējās saulē, vai peldējās dzirnavu ezerā. No pilsētas bija atnests „Dzimtenes” numurs, un ezera malā gulēdams, Selga lasīja jaunākos frontes ziņojumus. Vācu armija gāja no uzvaras uz uzvaru. Pēdējās ziņas vēstīja, ka puse no mūsu dzimtenes jau atbrīvota no ienaidnieka. Bet blakus šo spožo uzvaru ziņām nāca drūmas vēstis. Nopostītas pilsētas, izsūtīti iedzīvotāji, Baltezersa priekšē nogalināti virsnieki: kapteinis Andrejs Ozols, leitnants Arvids Dalbe... garš saraksts. Selgam kļuva baigi domājot. Viņš nometa zālē laikrakstu un centās aizmirst lasīto.

Domas atkal kā ātri putni pārlidoja tāles un apstājās Zemgales līdzenumā. Tur zilu silu ielentkā mājā dzīvoja viņa piederīgā. Kas šajās dienās ir noticis ar viņiem? Vai tie kopā ar citiem ir aizgājuši mocekļu ceļus. Varbūt šajā stundā viņš ir jau viens starp svešiem ļaudīm. Un cik savādi, viņa priekšā nostājās atkal Ilmas tēls. Viņš pat klausījās, vai kaut kur nēdzird viņas draisko balsi, neredz lunkano stāvu. Katrai viņas kustībai piemita nemeklēts, sievišķīgs maigums. Un Selga pats sev atzinās,

ka šis maigums sasaistīja vienmēr vairāk viņa domas ap Ilmu. Viņā modās nepārvarama vēlēšanās sastapt Ilmu vienu. Patērēt ar viņu, būt viņas tuvumā.

Visu to vajadzēja slēpt no pārējiem mājniekiem, lai viņa jūtas drīz vien nekļūtu par jautras zobāšanās iemeslu. Kā sastapt Ilmu vienu un reizē neradīt aizdomas mājniekos? Jautājums būtu viegli atrisināms, ja arī pašai Ilmai būtu vēlēšanās sastapt Selgu. Bet, kā likās, viņas sirds šini ziņā bija pilnīgi auksta, vai arī jau sen aizņemta. Mērķim tomēr bija jātuvojās un jau tuvākās dienās,

4.

Aizritēja vairākas saulainas dienas. Pa Pleskavas šoseju atkal dārdēdams traucās kara rati. Tagad tas nebija vairs panīkā bēgoša masa, bet vācu dažādo ieroču vienību disciplinētās kolonnas. Apkārtējo iedzīvotāju jūsmīgi pavadīti, tie traucās pakal bēgošam ienaidniekam. Laipni, drosmes pilni karavīri, atpūtas brīžos stāstīja jautrus piedzīvojumus ar „neuzvaramo”. No Peipusa ezera puses reizēm atdunēja smagi grāvienī, likās, ka tur nenotverami bēgļi tomēr panākti. Tērauda putni, ar dzelzs krusta zīmēm spārnos, eskadrīja pēc eskadrījas, nesa postu un izmisumu uz austrumiem. Mūsu dzim-

R. S a l n a

Kaps taigā

Melnas tumsas grīstes Aug un zemē plok. Kas gan aiziet drīkstēs, Kur Tev kapu rok?

Vētrā elso taiga.

Enas mieru pauz.

Tev pie skumjā vaiga Egle zaru glauz.

Sveikas tās no sila,

Dzimtenē kas šalc;

Debess tur tik zila!

Sniedzīnš krit tik balts!

Eglēs klusi, klusi

Līgo zvans un dzied:

Dusi, draugs mans, dusi!

Taiga zvaigznēs zied.

Dusi, draugs mans, dusi!

Atnāks pavasars.

Pāri kapam klusi

Lieksies ziedu zars.

Pusnakts zvaigzņu zaigā

Zelta jostu auz.

Tālā, svešā taigā

Kas Tev smiltis glauz?

Fiziskās kultūras un sporta pārvalde, Rīgā, Blaumaņa ielā Nr. 17, dz. 1. Reģistrācijas beigu termiņš — 1942. g. 31. janv.

Aktierus

Gundegas izrādē, no Jēkabpils Tautas palīdzības dramatiskās kopas, lūdzu ierasties uz mēģinājumu trešdien, 28. janvārī plkst. 19, sarīkojumu zālē, sakarā ar izrādes atkārtojumu 31. janvārī. Režisors.

Pirma sarīkojums Daudzēsē

Pēc pārgāj. komunistu laika, Daudzēses pag. valde 10. janvārī savā sarīkojumu zālē rīkoja pirmo sarīkojumu ar teātra izrādi „Trīnes grēki”. Sarīkojums kupli apmeklēts. Starp apmeklētājiem bij redzami ne tikai vietējā pagasta iedzīvotāji, bet arī daudzi ārpagastnieki, kā: secieši, sereņnieši, ērberģieši, zalvieši u. c.

Teātri spēlēja vietējie spēki. Aktieri uzdevumu veica labi. Šur, tur varēja būt vairāk vienkāršības kostīmu izvēlē, kā arī vienā otrā vietā saspēle varēja būt raitāka, tomēr kopiespāids, priekš lauku skatuves labs. Turpretim skatītājiem atkal lielu reizi vajadzētu aizrādīt, ka laiks būtu atradināties no provincē tik parastās nekārtības — lielu piezīmju taisīšanas un sarunāšanās izrādes laikā. Personām, kas ar šādu savu izturēšanos traucē pārējos skatītājus, būtu ieteicamāk palikt ārpus izrādes telpām, bet ja izrādi grib noskatīties, tad to arī skatīties un netraucēt pārējos. ska.

tene bija brīva. Steigā noorganizētās patriotu-partizānu grupas tīrīja mežus un laukus no pēdējām naidnieka paliekām.

Pie atraktām moku bedrēm, cietumu sētās un mežos, tuvinieki meklēja zudušos. Svingās procesijās tos guldīja kopējos varoņu kapos. Plašajā parkā pie Ziemeļiem atrada kādu bedri ar četriem nogalinātiem. Kāda partizānu grupa, kas parkā meklēja izbēgušos latviešu slepkavas, nejauši bija to atklājuši. Šis drausmīgais atradums satrauca Ziemeļu iedzīvotājus un patīkamās pastaigas dziļāk parkā beidzās.

Brīvos brīžos un pievakarēs daži no partizāniem ciemojās Ziemeļos. Viņi prata veikli stāstīt par bēgšanu no saranās armijas, par pēdējo dienu drausmīgiem atklājumiem un beidzot, pavisam nemanot, mēģināja saistīt draisko meiteni sirdis. Millijai un Ilmai acis mirdzēja, tik ko pamanīja nākam draugus. Viņu tērzesana bieži vien ielga pāri pusnaktij. Sasēdušies rātos šķūņa priekšā viņi smējās, dziedāja un aļējās. Selgu pēdējo dienu drausmīgie atklājumi smagi nospieda. Skalš prieks un nerātības tam likās nevietā. Brīvā laika lielāko daļu viņš pavadīja savrup, sevi noslēdzies, pat Ilma it kā aizmirsās.

(Turpinājums sekos).

P. R a d z i ņ š,
Zemgales apgabala biškopības speciālists.

Taupīsim bišu saimēm ziemas barību

Pagājušā rudenī, laižot bišu saimes ziemas guļā ne visi nodrošinājuši tās ar pietiekošiem barības krājumiem. Tādēļ biškopjiem ar ziemas barības krājumiem jāapietas ļoti taupīgi, t. i. jārada saimēm tādi ziemošanas apstākļi, lai patērētu vismazāk barības. No novembra līdz marta mēnešam bites patērē ļoti maz barības. Ar marta sākumu stropus iestājās lielāka rosība, mātes uzsāk dēt oļiņas un bites audzē perus. Līdz ar peru audzēšanu barības patēriņš pieaug.

Ziemas barības patēriņš atkarīgs no bišu saimes lieluma un ziemošanas apstākļiem, vismazāk barības patērē telpās ziemojošās saimes, tad laukā aizsargātās vietās un visvairāk — laukā atklātās vietās. Vējam pakļautos stropus daudz ātrāk nokrītās temperatūra. Bitēm jāpatērē vairāk barības stropa temperatūras uzturēšanai. Pie vēja ar 25 km ātrumu stundā, viensienu stropus aizvējā ir tāda pati temperatūra, kā dubultsienu stropus vējā. Aiz šā un

citiem iemesliem vēju var uzskatīt kā vienu no niknākiem bišu ienaidniekiem.

Atklātās vietās ziemojošās saimes var pasargāt no vēja iespaida apmetot ar sniegu. Ap stropiem apliek egļu skuju ar resniem galiem uz augšu, viegli apsiem ar auklu un apmet ap 30 cm biezu sniega kārtu. Par gaisa pieplūšanu saimēm nav jābaidās, sniegs ir pietiekoši porains, lai pieplūstu svaigs gaiss. Apmešanu labāk izdarīt pie viegla sala, tad sniegs būs irdenāks un mazāk uztrauks saimes.

Aizvējā ziemojošām saimēm nevajaga apmet visu stropu, bet tik apakšējo daļu jeb trīs sienas, izņemot skrejas pusi. Apmetot visu stropu ar sniegu, novērota biežāka sienu pelēšana.

Nozīmīgāka stropu apmešana ar sniegu ir Augšzemgalē, kur ziemas bargākas un gaļākas. Vidzemes biškopji šo paņēmieni jau diezgan plaši lieto ar labiem panākumiem.

Spekulācijas apkarošana — visas sabiedrības pienākums

Pēc mūsu dzimtenes atbrīvošanas no boļševiku jūga, mūsu saimnieciskā dzīve bija atkal jāievirza normālā gultnē. Tas nebija panākams momentāli, bet prasīja labi apdomātu un plānveidīgu rīcību. Šī darba sekmēšanai, Austrumu apgabala valsts komisārs izdeva rīkojumus, kuriem bija jāregulē saimnieciskās dzīves norises, jānodrošina vienmērīga pārtikas līdzekļu sadale iedzīvotājiem, tāpat arī — jāatdzīvina rosme lauksaimniecībā, rūpniecībā un tirdzniecībā. Lai to panāktu, publiskai apsaimniekošanai pakļāva šādus ražojumus: labību un pākšaugus, kā arī visus to pārstrādājumus, liellopus, gaļu un gaļas produktus, ierēķinot visus pie to apstrādāšanas radušos apstrādājumus un blakus produktus, kā arī atkritumus; pienu un visāda veida piena ražojumus, izņemot vājpienu, paņiņas un sūkalas; olas un mājputnus, zivis, cukuru un visāda veida saldumus. Visus šos minētos ražojumus lauksaimnieki drīkst paturēt savām vajadzībām tikai tādos apmēros, kā to prasa saimes locekļu uzturs un lopu ba-

jošana. Neraugoties uz izdotajiem rīkojumiem, kas prasa to stingru un precīzu izpildi, ir personas, kas šos rīkojumus ignorē un pārkāpj. Tas visvairāk izpaužas dažādos negodīgos spekulācijas darījumos gan no laucinieku, gan arī pilsētnieku puses. Laucinieki atved pilsētā savus ražojumus neatļautos daudzumos, pa ko uzraudzības iestādes bijušas spiestas šīs preces konfiscēt un sastādīt protokolus. Katrā ziņā šī lauksaimnieku rīcība jākvalificē kā negodīga, jo tā traucē kārtīgu un vienmērīgu pārtikas preču sadali. No tam cieš ne tikai atsevišķi patērētāji pilsētās, bet rodas grūtības pašā pārtikas preču taisnīgā sadalē. Šī stāvokļa novēršanai, uzraudzības iestādes pievērsis visstingrāko vērību un noteikumu pārkāpējiem gaidāms bargs sods. Nav jāaizmirst, ka spekulācija ir zīdīsmā un boļševisma laikmeta produkts. Pašreiz dzīvojam laikā, kad no šī jaunuma jāatbrīvojas visradikālākiem līdzekļiem. To darīt ir ne tikai uzraudzības iestāžu, bet visas sabiedrības pienākums.

Spekulācijai nav vietas arī latviskā tirdzniecībā, kas tagad atbrīvojusies no židiskās ietekmes. Ikvienam tirgotājam jāapzinās savas svarīgās un atbildīgās uzdevums — taisnīga patērētāju apgāde ar precēm. No tirgotāju atbildības sajūtas un taisnīguma izpratnes ir lielā mērā atkarīga iedzīvotāju laba apgāde ar precēm. Tai izcila nozīme arī visas saimnieciskās dzīves risinājumā. Pēdējā laikā uzraudzības iestādēm tomēr šai ziņā nācies konstatēt pārkāpumus, kas nedara godu latviešu tirdzniecībai. Spekulatīvā tirdzniecība, kurā cieš patērētājs, maksājot dažreiz nesamērīgi augstu cenu, jāapkaro stingri un nesaudzīgi. Neraugoties uz izteiktajiem stingrajiem brīdinājumiem, tāpat arī sodiem, izdotos rīkojumus vēl aizvien pārkāpj. Lai šādu stāvokli novērstu, uzraudzības iestādes vērsīs pret tirdzniecības sabotētājiem visnesaudzīgākiem līdzekļiem. To sekmēt ir ikvienu krievu sabiedrības locekļa pienākums.

Z.

Skuju tēvu pieminot

Janvāra mēnesī paiet gads kopš no dzīves šķirās skolotājs Jānis Skuja savos Sesavas pagasta Ausekļos. Viņš dzimis 1855. g. 15. aprīlī Bauskas apkarīnē un beidzis agrāk slaveno Irlavas skolotāju semināru. Bijis ilggadīgs skolotājs Bauskas pagasta skolā un pie viņa savā laikā skolā gājis mūsu tautas dzejnieks Vilis Plūdons.

No 1918.—1923. g. Skuja bija par skolotāju Zalves pamatskolā un par ērģelnieku vietējā baznīcā. 1923. g. Sk. aizgāja pensijā, nokalpojot skolotāja amatā 52 gadus. Iekams Sk. ieguva savā īpašumā Ausēkļus, viņš dzīvoja un kopa zemi Zalves pagasta Slabdrēnos, kur viņš skaitījās kā līdzīpašnieks.

Skolotāju Skuju zālviēši sauca par Skujas tēvu, jo viņš bija visiem iemīļots kā laipns un atsaucīgs cilvēks un arī gadu nāsta lika viņu šai vārdā saukt. Viņa izturēšanās un dzīve citiem bija kā priekšzīme. Savās runās un spriedumos viņš brīžiem bija as, bet tomēr taisns. Skujas tēvs nebija pipotājs un dzērājs; alkoholi, kā viņš pats stāstīja, tikai reizi mutē ieņēmis. Arī pie ārsta viņš visā savā dzīvē nav bijis, jo vienmēr juties spirts un vesels. (Par pēdējām viņa dzīves stundām šo rindu rakstītājam nekas nav zināms).

Savu labo veselību un dzīves prieku Skujas tēvs izskaidroja ar to, ka viņš nepīpo, nedzer, agri no rīta ceļas un līdztekus savam tautskolotāja darbam strādā arī fizisku darbu. Jau mazs zēns būdams viņš gājis tēvam līdzī uz puteklaino riju.

Skujas tēvs bija liels nacionālists. Dzīves grūtos brīžos un smago pārbaudījumu priekšā viņš izturējās virsīgi un pašjāvās uz Dievu. Daudzreiz viņš ir sevi mierinājis dzirdot skaisto korāli „Dievs kungs ir mūsu stiprā pils”, sevišķi izceļot vārdus „Lai būtu velnu gan cik daudz, nekā tie nevar darīt!” Šo korāli, kā viņš pats teica, viņš ir dziedājis arī braucot pa silu no Zalves uz Daudzēsi, vai citur atrodies gaļā, vientuļā ceļā, un juties labā omā.

Skujas tēvs mīlēja iet kājām palīgā ņemot spieķi. Tā viņš ir veicis lielus un garus ceļus. Pēdējās vasarās nākot no Ausekļiem sēst uz Zalvi, Skujas tēvs vienmēr ir bijis draugs ar savu ceļa spieķi un atteicies braukt pajūgā.

Šeit, Zalvē, viņš starp citu vienmēr ir apciemojis arī šo rindu rakstītāju „kā vienu no saviem labākiem skolniekiem”, kā viņš pats teica, un kurš ir daudz ko mācījis arī no Skujas tēva,

Rikojums par pieņemšanu darbā un uztiekšanu, kā arī par līguma laušanas un aizvīlināšanas aizkavēšanu

Lai nokārtotu darba spēka izvietotāšanu un steidzamu saimniecisku uzdevumu veikšanu attiecībā uz darba vietas maiņu, noteiktis sekojošais:

1. § DARBA SPEKA PIENĒMŠANA

(1) Uzņēmumos, publiskās pārvaldes dažāda veida dienesta vietās un saimniecībās drīkst pieņemt strādniekus, darbiniekus, mācekļus, volontierus un praktkantus vienīgi tad, ja saņemta apgabala komisāra piekrišana. (2) Darba spēkam ir pienākums stāties darbā pieņemtajā darba vietā.

2. § DARBA LĪGUMA PILDĪŠANA

(1) Neviena no līguma pusēm nedrīkst priekšlaicīgi izbeigt līguma attiecības. (2) Darba spēks nedrīkst pretēji tā pienākumam darbu kavēt, no darba atteikties, vai jaunprātīgā nolūkā atturēties strādāt.

3. § AIZVILINĀŠANAS NOLIEGUMS

(1) Noliegts tā darba spēka aizvīlināšana, kas atrodas neuzteiktās darba attiecībās, no viņa darba vietas, piesolot augstāku algu vai labvēlīgākus darba noteikumus. (2) Noliegts pieprasīt vai ļaut sev piešķirt augstākas algas vai labākus darba noteikumus nekā to paredz katreizējais algu nokārtojums.

4. § DARBA LĪGUMA UZTEIKUMS

(1) Uzņēmumu, publisku pārvalžu un dažāda veida dienesta

vietu vadītāji, saimniecības pārziņi, kā arī strādnieki, darbinieki, mācekļi un praktkantī drīkst uzteikt darba attiecības tikai tad, ja apgabala komisārs piekritis darba attiecību izbeigšanai. (2) Uzteikums bez iepriekšējas piekrišanas nav tiesiski saistošs, ja apgabala komisārs sevišķos izņēmuma gadījumos pēc tam nedod uzteikumam savu piekrišanu.

5. § PIEPRĀSĪJUMU IESNIEGŠANAS KĀRTĪBA UN PIEKRIŠANA

(1) Piekrišana darba spēka pieņemšanai pēc 1. § 1. rindkopas uzņēmuma vadītājam, kas pieņemšanu paredzējis, jāpieprasa rakstiski vai mutiski (vācu un vietējā valodā) apgabala komisāram, kuja apgabala uzņēmums atrodas. (2) Piekrišana uzteikšanai pēc 4. § 1. un 2. rindkopas tai līguma pusei, kas paredzējusi darba attiecības izbeigt, jāpieprasa mutiski vai rakstiski (vācu un vietējā valodā) apgabala komisāram, kuja apgabala pēdējā darba vieta atrodas.

6. § LĒMUMA GALĪGUMS UN SEKAS

(1) Apgabala komisāra lēmums ir galīgs. To pieņem vadoties vienīgi no darba spēka izvietotāšanas viedokļa, pie tam neņemot vērā to, vai uzteikšanas iemesli ir pamatoti vai nē. (2) Pienākumu ieturēt likumīgos vai līgumiskos uzteikšanas termiņus apgabala komisāra lēmums neskar.

7. § IZŅĒMUMI

Generālkomisāriem ir tiesība atsavināt noteiktas personu grupas vai saimniecības nozares no

pieprasījumu iesniegšanas darba spēka pieņemšanai pēc 1. § 1. rindkopas vai uzteikšanai pēc 4. § 1. un 2. rindkopas un tā vietā, ja tas būtu vajadzīgs uzdot uzņēmumiem, dienesta vietām un saimniecībām izdarīt pēc tam piekrišanu par pieņemšanu un atļaišanu.

8. § SODA NOTEIKUMI
Kas pārkāpj šī rīkojuma nosacījumus, sodāms ar cietumu līdz 6 mēnešiem un naudas sodu, vai ar vienu no šiem sodiem.

9. § SPEKĀ STĀŠANĀS
Šis rīkojums spēkā ar izsludināšanas dienu.

Rīgā, 1941. g. 22. decembrī
Austrumu apgabala valstskomisāra vietā FRÜNDT.

Lai daudzo un svarīgo darba uzdevumu veikšanai visās nozarēs Austrumu apgabalā būtu vajadzīgais darba spēks, jāizpaliek patvalīgām pieņemšanām un atļaišanām, kā arī neregulētai darba vietas atstāšanai. Ar valstskomisāra izdoto rīkojumu darba vietas maiņām jāsamazinās līdz minimumam. Darba spēka pieņemšanai, kā arī darba attiecību izbeigšanai vajadzīga apgabala komisāra — Sociālās pārvaldes, kā līdzšinējās Darba pārvaldes turpmāk sauksies — piekrišana. Bez to piekrišanas uzteikšana nav spēkā. Līdztekus noliegta katrā rīcība, kas iziet uz darba spēka pierunāšanu atstāt viņa darba vietu. Tāpat darba spēks nedrīkst, pretēji tā pienākumiem, no darba izpalikt vai jaunprātīgi atturēties strādāt.

Jāpaceļ amatnieku biedrību aktivitāte

Amatnieku biedrības ir amatnieku pamatorganizācijas. No biedrību aktivitātes atkarīgas vai mūsu amatniecība organizatoriskā ziņā spēš nostāties blakus citām saimnieciskām nozarēm un panākt mūsu amatniecībai to vietu, kas tai mūsu tautsaimniecībā pienākās kā vienai no svarīgākām ražošanas nozarēm tūda! pēc lauksaimniecības.

Pirms lielnieku laika mūsu amatnieku biedrības darbojās ļoti sekmīgi, bet lielnieku laika radītais pagurums, diemžēl, vēl nav pārvarēts. Amatnieku biedrību svarīgākais dienas uzdevums tagad ir, apvienot visus sava rajona amatniekus. Vispirms jāpanāk lai biedrībā biedru skaits atkal sasniegtu priekšlīnīnieku laika līmeni.

Kamēr Latvijas 31 amatnieku biedrībās 1939. g. 1. novembrī

bija 22600 biedru, š. g. 1. janvārī šinis biedrībās bija pulcējušies tikai 10000 biedri. Biedru skaits tā tad samazinājies vairāk kā uz pusi.

Līdzīgs stāvoklis ir arī Zemgales amatnieku biedrībās. Kamēr Jēkabpils - Krustpils amatnieku biedrība 1939. g. apvienoja 741 biedrus, Jaunjelgavas — 159, Gulbenes — 406, Skrīveru — 384, tikmēr šī gada sākumā Jēkabpils-Krustpils biedrībā bija 321, Jaunjelgavas — 120, Gulbenes — 269, Skrīveru — 346.

Kā ar labu gribu šini ziņā var panākt stāvokļa uzlabošanu, par to labs piemērs ir viena otra, bet sevišķi Auces amatnieku biedrība, kuja neilgā laikā pratusi pulcināt gandrīz tikpat daudz biedru, cik priekšlīnīnieku laikā (ta-

gad 250 no 300 priekšlīnīnieku laikā). Arī pārējo biedrību amatpersonām jāmeklē ceļi un līdzekļi, lai pulcinātu biedrībā lielāku amatnieku skaitu.

Reizē ar šo uzdevumu — pulcināt biedrības rindās visus sava rajona amatniekus — biedrībām jāatrisina arī citi uzdevumi, ko laikmets uzstāda mūsu dzīves atjaunošanā. Svarīgākie no šiem uzdevumiem patreiz ir organizēt materiālu apgādi un sadalīšanu amatniekiem un rūpēties par amatnieku kvalifikācijas celšanu. Sevišķa vērība pēdējā jautājumā jāvelta mācekļu komplektēšanai un apmācībai. Rūpējoties par amatnieku kvalifikācijas celšanu, biedrībām jāpamudina amatnieki likt zeļļu un meistarību pārbaudes. Šini sakarā apsveicama arī daudzu amatnieku biedrību iniciatīve, organizējot amatnieku papildskolas

un kursus.

Svarīgi biedrības darbības turpmākai izveidošanai ir atsevišķu amatu sekciju darbības pacelšana. Biedrību sekcijas biedri apvienojas pēc amatiem, vai radniecīgiem amatiem un šo sekciju uzdevums kārtot īpatnējās attiecīgā amata lietas.

Amatniekiem, kas vēl nav iestājušies sava rajona amatnieku biedrībā, jāzina, ka viņi ar to kavē mūsu saimnieciskās dzīves attīstību un līdz ar to strādā pretim paši savai labklājībai. Tiesi amatnieki visos laikos bijuši tie, kas izpratūši savas biedrības nepieciešamību un nozīmi. Jau sirmā senatnē, kad vēl citu saimniecības nozaru darbinieki necentās apvienoties, amatnieki pulcētās cunitēs un gildēs. Vajadzība pulcēties savās biedrībās arī mūsu laikā jo liela, jo nākotnes uzdevumus atrisināt amatnieki varēs tikai kopīgiem spēkiem. Šinī ziņā mums cildens paraugs ir Lielvācija, kur amatnieku organizācijas apvienoti bez izņēmuma visi amatnieki. Arī mums iespējams sasniegt to pašu, un ar labu gribu mes to panāksim.

20. gada gadi dzimtajā pagastā

Vīpes pag. sekretārs N. Koktis šīs dienas atskatās uz 20. gada gadiem savā dzimtajā pagastā. Vīpes pag. Kropiņos 1882. g. 24. jūnijā sācies viņa dzīves pavadīšana. No bērnības uzenām visai labās atmiņas palikušas par ganu gaitām lielajā Marsnes plavū līdzenumā. Dažvieti birstālas pat 13 reizes atbalsojušas skaņu. Eksistences cīņa, līdzīgi caur ziem latviešu censonēm, kas 20. g. s. sākumā ar v. kingu uzņembu devas svešumā, ar Koktu aizme tālu Krievijā. Uzcieta un latviešu veikme darba te pa ēra arvica plašākas iespēja. Bet tad sakās revolūcija, ar dzimtene sauca aizpaka! Un 1922. g. janvārī N. Koktis ar ģimeņi latviešu bēglu ēsāonā atgriezās Latvijā. Dzimtajā pagastā laudis vienprātīgi aicināja to par sekretāru, un sakās dzīve Mežauņā, kur atrodas Vīpes pagasta valde. Šai pagastā Koktis pazīst katru saimniecību, pat katru cilvēku. Laudis nāk āpus darba laika, svētdienas rītos modina bez laika, — tas Koktu nesārūgtina. Viņš nododas darbam pilnīgi.

Viņš gūtākais darba posms bija boļševiku valdīšanas laiks, sevišķi pēdējās dienās kauu brīdī varēja sagaidīt izrēķināšanos, jo uz sekretāru neturcēja, labu prātu. Kad varas viri runājuši pa telefonu, viņu bieži vien raiļujuši ārā.

Jaunos laikus jubiliārs sagaidīja ka pe. tianu un ar jaunu sparū turpina darbu. Lai vēl daudz gadu šim latviešu patriotam un un sirsnīgam darbiniekam lemtas strādāt dzimtajā pagastā! P. Labi izdevies sarīkojums

Krustpils pilsētas Tautas palīdzībai svētdien lauksaimniecības namā bija plašs sarīkojums. Jau dienā ļaudis plūda uz namu, kur varēja turzīpa gūt dažādas vērtīgas un labas mantas, piedaloties dažādās loterijās, spēles u. t. t.

Vakarā pl. 19. turpat Krustpils cukurfabrikas darbinieki aizpildīja programmu — rez. Abatnieka vadība uzveda Richtera komediju Nebēdnieki. Kā autors, tā režisors, dekorators Žigurs un aktieri — visi fabrikas saimē. No lauku dzīves ņemto, pietiekami asprātīgi uzbūvēto komēdiju ansamblis, pēc rūpīga darba, veica atzīstami un visumā raiti. Zīmīgākie tēlojumi bija Vilnim, Jetei, Jankam un Mārtiņam ar sievu. Kopiespāids labs. Pēc uzveduma un lugas autora sumināšanas, fabrikas viru ansambļa Vuguļa vadībā noskandināja vairākas dziesmas, izpelnoties arī siltus aplausus. Krustpils pilsētas vecākais M.

Lielāku vēribu zemes kalpošanai un dabīgo mēslošanas līdzekļu vairošanai

Jēkabpils apr. agronomiskais birojs aizrāda:

Jēkabpils apr. atrodas Krustpils cukurfabrika. Pēdējā jau no agrākiem gadiem ir uzkrājis neizmantošs vērtīgais lauku mēslošanas līdzeklis filtrpreskalķis. Novērojumi rāda, ka Krustpils cukurfabrikas tuvākā apkārtnē ir daudz tādu augsnu, kur zemes skābums traucē miežu, āboliņa un vairāku citu augu labu ražu iegūšanu, neskatoties uz labu šo augsnu mēslošanu ar dažādiem mēslošanas līdzekļiem. Kalķi Krustpils cukurfabrikā ikviens lauksaimnieks atbraucot ar zirgu pakaj, var saņemt pilnīgi par brīvu. Šo izdevību, diemžēl, līdz šim lauksaimnieki par maz izmanto. Ir jāzina, ka ar filtrpreskalķi mēs varam novērst zemes skābumu, veicināt zemē esošo augu barības vielu labāku izmantošanu un uzlabot zemes sakārtu. Filtrpreskalķis, bez kalķa, kurš mēzina sēmes skābumu, vēl satur turpat 1 proc. dārgās, mūsu laukiem ļoti nepieciešamās augu barības vielas, fosforskābes kuņu augi labi izmanto (fosforskābi parasti augsnei piedodam ar superfosfātu) un arī nedaudz slāpekļa apm. 0,2 proc.

Dažādās augsnēs zemes skābuma pakāpe nav vienāda, un dabīgi skābuma novēršanai vajadzīgie filtrpreskalķa daudzumi nevarēs būt vienādi. Vidēji būtu jānodod 10—15 to uz ha. Kādam laukam kalķi dot, tas atkarījas no lauku iedalījuma un augu sekas. Izvestie kalķi uz lauka, ja apskāpi pieļauj, izklaidējami tūlīt. Parasti gan nāksies

Vētra daudzajiem vakara viesiem sirsnīgos vārdos pateicās par Tautas palīdzības mērķu sekmēšanu. — Sarīkojumā piedalījās apvienotais orķestris M. Karabanova vadībā. Pēc izrādes vēl notika solīšanas un alus loterija, kas deva krietnu artavu. Kopsumā sarīkojums jāatzīst visādi par izdevušos un šoreiz krustpīlieši, kas darbu veikusi nebaudoties piln, pelnījuši siltu — paldies. Arī materiālā ziņā sarīkojums devis reti bagātus rezultātus, atlikums tāds, kāds pēdējā laikā mūsu apkārtnē nevienam sarīkojumam vēl nav bijis. Izturību un sparū arī turpmāk!

Jauni ceļi iedzīmtības pētīšanā Vācijā

Profesors Dr. Čermaks von Seysenegg Vinē ir ievērojams zinātnieks, kurš iedzīmtības — un audzināšanas pētīcībā atzīmējis lielus panākumus. Adolf's Hitler's viņam 70. dzimšanas dienā piešķīra Ģētes medaļu.

Profesors Dr. Čermaks no jauna atklājis un tālāk izveidojis Gregora Mendela iedzīmtības likumus, kurus šodien Vācijā katrs bērns mācās skolā. Šie Mendela iedzīmtības likumi šodien stāv modernā audzēšanas darba pamatā, kā botanikā, tā arī zooloģijā. Tie balstas uz atklājuma, ka indivīda īpašības sastādās no priekšteču īpašību sakopojuma. Tā tad katrai cilvēku īpašībai ir sava sakne senčos. Šos Mendela likumus profesors Dr. Čermaks papildināja ar sekojošo: Viņš konstatēja, ka indivīdam var būt arī slepenās iedzīmtas īpašības, kas vairākās ģenerācijās neparādās un paliek nepazītas, kamēr tās krustojoties ar blakussugu, pēkšņi izlaužas.

Ar šo atklājumu prof. Čermaks audzēšanas mācībai devis iespēju iet tālu uz priekšu. Tā viņam, piem. izdevies uzlabot Ostmarkas laukkopību, krustojoties mēģinājumiem radot izturīgākas, auglīgākas un temperatūras pārmāiņas

tos izbērt čupinās un pavasari vienlīdzīgi izklaidēt pa visu lauku un ieari. Zemes skābuma novēršanai ar labiem panākumiem var lietot arī mērgeli un avotu kalķi, ja pē ē ā atrāšanās vietas ir saimniecības robežās, vai o tuvākā apkārtnē Kur apstākļi atļauj, kalķošanai izmantojams arī de zinātais kalķis, izsējot apm. no 10—30 kv uz ha. Ja l ukam bez kalķiem tiktu doti arī kūsmēsli, tad kalķi iestrādājami zemē pirms kūsmēsliem.

Vērtīgs mēslošanas līdzeklis ir arī pelni. Pelni satur kāliju, kalķi, fosforskābi un citas augiem derīgas vielas. Lapu koku pelnos atrodas apm. 10 proc. kālija, 3,5 proc. fosforskābes un 30 proc. kalķa, Skuju koku pelnos — 6 proc. kālija, 2,5 proc. fosforskā es, 35 proc. kalķa Kūdras pelni augu barības vielu ziņā ir mazvērtīgi. Vislabāk pelni tiek izmantoti skābās augsnās Uz l ha jā o d 7—10 kv pelnu Pelni ļoti labi nodē dažādu kompostu pagatavošanai

Sakarā ar kaļa apstākļiem, parē zams ka mākslīgo mēslu piegāde pavasarī būs stipri apgrūtināta, drošākās izredzes uz tiem ir cukurbietu, tabakas un dārzāju audzētājiem, tāpēc pelnu uzkrāšanai, tagad kā uz laukiem, tā pilsētās, jāveikti vislīdzīgākā uzmanība.

Arī kūsmēsli daudz mi pavairojami, cik vien tas iespējams; tie pareizi uzglabājami kūlīs un ziemā izvest uz lauka, kā arī iģi sakraujami tie ās, bīvās gubās. Pavasarī pēc izvešanas no kūts uz lauka tūlīt izrādāmi un nekavējotī iearāmi.

viēglāk panesošākas labības šķirnes, kuņas sevišķi piemērotas Ostmarkas kalnu zemniekiem. Viens no lielākiem panākumiem audzēšanas mācības laukā bija tā saucamie „Hanna — mieži“. Vairākus gadus ilgstošā izlases procesā tos izaudzēja no Morāvijas lauku miežiem, kas ir labākie mieži alus gatavošanai. Prof. Čermaks kļuvis slavens vēl caur daudz citām lietām. Tā piem. arī rāceņu, ķirbju, dažādu sakņu šķirņu un puķu audzēšanā viņš vairākkārtīgi panācis uzlabojumus un jauninājumus.

Čermaks sasniedzis pilnību daudzo lielo audzēšanas pētīnieku starpā, bet viņš arī uzsāka daudz jaunu un augstāka, nākot pie atziņas, ka atziņā likuma praktiskai pielietošanai botānikā un zooloģijā, kā arī cilvēka dzīvē ir pavisam dažāda un savādāka vērtējuma nozīme.

Teātra izrāde Salupē

11. janvārī Krustpils pagasta Salupes pamatskolas telpās skolas padome rīkoja teātra izrādi, uzvedot R. Blaumaņa No saldenās pudeles. Lugu iestudējusi vietējā dramatiskā kopa skolotājas V. Irbites režijā. Izrāde, cik tas trūcīgajos apstākļos iespējams, noritēja apmierinoši. Pieminami — Taukšķis, ko pārliecinoši tēloja V. Krūmiņš; krustmāte Made, ko labi tēloja V. Liepiņa un Marija, kuņas lomā labi jutās I. Bērziņa. Arī pārējo tēlojāju darbs vaiņagojies sekmēm. Izrāde apmeklēta sevišķi kupli, tā kā ne visai plašās skolas telpās bija pārpildītas. Sarīkojuma atlikums, kas vēlītis Tautas palīdzībai, paprāvs un arī sarīkojuma apmeklētāji apmierināti devās mājās. Šis bija pirmais sarīkojums Salupē pēc boļševiku laika.

Ziemeļniekus Neretā

11. janvārī uzveda režisores Bremšmites vadībā. Luga iestudēta teicami. Trīs aktieri spēlēja labi — Saiva (Kalniņš), Saltis, Saivas vīrs (Āpskalns), Juzis (Goba). Galvenā loma Anti arī tēloja labi, tikai aktieris nebija isti šai lomai

Mazās aktuālītātes

Katrs kaļa gūsteknis ir ienaidnieks!

Vēl un vēl atrodas starp latviešiem līdzjutēji boļševikiem, tie savu «labo sirdi» izrāda sniedzami kaļa gūstekņiem pārtiku, papīrosus, dzērienus u. c. Šie bezapziņas cilvēki tiek sodīti, un tāpat to darīs arī uz priekšdienām ar visu likuma bar zību. Un ja kāds vēl nav saņēmis sodu, vai ignorē to, tad tāds lai sevi uzskata par latvju tautas — nodevēju. Ir tiešām jābrīnās par šiem mūsu tautas atsevišķiem tipiem, kuņiem, laikiem, gan nav pieticis ar viena ga «neuzvaramās» ska i mūsu zemē. «Nabaga pelēko pakalpalicēju» ieraugot tie ātri cenšas sniegt «nepieciešamo pabalstu». Nav noslēpums, ka daudzi lauksaimnieki ar kaļa gūstekņiem, kas nodoti p.e. rbiem viņu saimniecībās, apietas tādā veidā, kas ir vislielākā pretrunā likumam, attiecībā uz kaļa gūstekņu turēšanu.

Kaut uz brīdi pārdomāsim ādu pat esību: latviešu patriots, kas daudz cietis no boļševisma, un patre z visu savu arbu velti, veicot uzdevumus, kādustam uzliek šis kaļa laiks, — pilsētā saņem 350 gr gaļas nedēļā un arī citas normētās ēdamvielas. Šinī pašā brīdī kāds pie lauksaimnieka novietots kaļa gūsteknis, kas ir dzīva komunistiska cūvele, un savā zemapziņā gaidāms tik brīdī, kad varēs kaut vai ar galdā nazi pārgriezt saimnieka rīkli, — ēd savu porciju, kuņa pārsniedz latviešu patriota ne ēlas devu, pat vairākkārtīgi! Kur šeit ir latvieša sirds? Vai pie sava «nabaga gūstekniša», kas strādā gan tikai par vēderu, (briesmīgs tūpums vē ers) — strādā ko māc, un ko nemāk, to noskatās? Jeb šī sirds jau, varbūt, ir aizmirusī vārdu ē e k a, aizmirusī to tūks o š a — latviešu — bālās izmīsuma sejas, kas spiedēs pie restotajiem lopu vagonu lodzņiem,

piemērots. Apmeklētāju nebija daudz. Vai tos atturēja aukstais laiks, vai deju trūkums? Lugu derētu atkārtot vēl, jo to derētu

gribēdami mest pēdējo skatu uz svētīto latviešu zimi? Vai asaras, ko raud mātes sava dēla un meitas sāpju ceļa dēļ, vai bērna sauciens pēc pazudušās māes rokām — tiešām šai sirdij nekā neatgādina? Tu visu — latviešu saimniek! — neaizmirsti, — ne sarunā, ne darbā, ne ēšanā savu bij sarkanarmietī!

Ar visdzīlāko nožēlu tomēr jāteic, ka ir pat tik vieglprātīgi saimnieki, kuņu izklaidībā pret saviem gūstekņiem jau saskatāma — ne vairs vieglprātības, bet aizmugures nodevēja zīmes. Piem. kāds gūsteknis stāstja, ka viņš ceļoties naktī, lai klausītos Maskavas radio raidījumus, un tad vēlāk, kad pie viņa sanākot kaimiņu gūstekņi smēķēt, viņš tiem varot dot l i s t o informāciju par fronti. Kā šis cits gūsteknis a kaļ priecājās, ka viņš ikvakarus vinnot daudz naudas «acītes» spēlē. Un vēl kāda cits priecājās, ka viņš mājiņkiem ikvakarus varot lasīt «referātus par vēstures kursu» un drīz jau visa māja runāšot krieviski, tikai viņi latviski gan — ne vārda. Un vēl jo daudz visādu gadījumu, visā ās variācijās.

Šād un tad, kā piem. aizpag. ne ēlā kādā Latvijas pagastā no iek gadījumi — ka «nabaga gūsteknis» ņem un iedragā galvas kausus saviem saimniekiem! Nu tā — aiz gaļa laika vien — esot ļoti patēdināti un dikti maz darba bijis.

Latvieti! Eiropa cīnās, sevi ziedo mūsu atbīvotāji un viņiem līdzās mūsu zemes brīvprātīgie — cīņā pret boļševismu. Un vai tad tiešām mēs tūšim tik nepateicīgi saviem atbīvotājiem, savai tautai un pašī sev personīgi — aizmirsdami ka! Katrs kaļa gūsteknis ir ienaidnieks! Nē! Nopurināsim savus miegānos labasjūtas putekļus, un ar skaīoru skatu — uz priekšu!

Er. S

redzēt arī citiem. 9. janvārī skola dedzināja egli, tā bija aizkavējusies sakarā ar slimībām.

4 valsts ierēdņi meklē **mēbelētas istabas.**

Telefons 78, vai of. 4. Steidzīgi vajadzīga **kalpone** (arī vecāka sieviņa) Jēkabpilī, Zemgales ielā 19. Tuvāki Patērēt. b-bas 7. veikalā.

Rentnieks vajadzīgs Jēkabpils tuvumā, uz 34 hekt. lielas zemes platības. Pieteikties šīs avizes kantorī.

Vajadzīgi tūlīt **priekšstrādnieks un kalpone** lauku saimniecībā, var būt arī deputātnieks ar zirgu. Pieteikties Viesītē, Vaļņu ielā 10, V. Ozoliņš.

Mana sieva **Valija-Amalija Ozoliņa**, dz. Lapiņš, patvarīgi no manis aizgāja. B r i d i n u, ka par viņas taīstiem visāda veida parādiem neatbildēšu. Vīrs.

No 20. janv. š. g. līdz 27. janv.
TIEK DEMONSTRĒTAS SEKOŠAS FILMAS:
I apskats — „Dzīvnieku mazuli“
II „Naudas viltotāji“
No 27. janv. š. g. līdz 3. februārim
TIKS DEMONSTRĒTA FILMA
„Neskati viru no cepures“
Sensacionēli aizraujošas filmas.

Turpmāk Jēkabpils apriņķa rūpniecības rajona **KANTORIM** ir noteikts šāds darba laiks: trešd. un sestd. no plkst. 8—13, pārējās darba dienās no plkst. 8—17,30 min. Rajona pilnvarnieks K. SMUIDRIS.

Milzkaudzes vīnu darītava paziņo ka **pārtrauc vīna izsniegšanu** līdz pavasarim, gatavā vīna trūkuma dēļ.